

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

275

Na temelju članka 2. stavka 3., članka 32. stavaka 2. i 3., članka 33. stavaka 4. i 5., članka 34. stavka 7., članka 35. stavka 4., članka 36. stavka 2., članka 38. stavka 4., članka 39. stavka 6., članka 40. stavka 5., članka 41. stavka 6., članka 42. stavaka 6. i 7., članka 43. stavaka 2. i 6., članka 44. stavka 2., članka 46. stavka 3., članka 47. stavka 8., članka 49. stavka 3. i članka 50. stavka 4. Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (»Narodne novine« broj 140/05, 35/08, 25/09, 124/10, 55/11 i 14/14) ministar poljoprivrede donosi

PRAVILNIK

O STAVLJANJU NA TRŽIŠTE REPRODUKCIJSKOG SADNOG MATERIJALA I SADNICA NAMIJENJENIH ZA PROIZVODNJU VOĆA

DIO PRVI OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se rodovi, vrste i hibridi voćnih vrsta koji se mogu certificirati, kategorije reproduksijskog sadnog materijala i sadnica, proizvodnja reproduksijskog sadnog materijala i sadnica te obveze koje moraju ispunjavati dobavljači reproduksijskog sadnog materijala i sadnica, utvrđivanje i praćenje kritičnih točaka u proizvodnom procesu, stručni nadzor i nadzor pod stručnom kontrolom, izdavanje uvjerenja i certifikata, pakiranje, označavanje, stavljanje na tržište, trgovina i čuvanje reproduksijskog sadnog materijala i sadnica, uvjete za male proizvođače i lokalnu cirkulaciju, uvoz sadnog materijala i zahtjevi u pogledu kvalitete reproduksijskog sadnog materijala i sadnica.

Članak 2.

Ovim se Pravilnikom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva Vijeća 2008/90/EZ od 29. rujna 2008. o stavljanju na tržište reproduksijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih proizvodnji voća (SL L 267, 8. 10. 2008.)
- Provedbena direktiva Komisije 2014/96/EU od 15. listopada 2014. o uvjetima označavanja, pečačenja i pakiranja reproduksijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih proizvodnji voća obuhvaćenima područjem primjene Direktive Vijeća 2008/90/EZ (SL L 298, 16. 10. 2014.)
- Provedbena direktiva Komisije 2014/98/EU od 15. listopada 2014. o provedbi Direktive Vijeća 2008/90/EZ u pogledu posebnih zahtjeva za rod i vrstu sadnica navedenih u njezinu Prilogu I., posebnih zahtjeva koje moraju ispuniti dobavljači i detaljnih pravila o službenim inspekcijskim pregledima (SL L 298, 16. 10. 2014.).

Definicije

Članak 3.

Za potrebe ovoga Pravilnika primjenjuju se sljedeće definicije:

- 1) matična biljka je odabrana i potvrđena biljka namijenjena za proizvodnju reproduksijskog materijala
- 2) predosnovna matična biljka kandidatkinja je matična biljka koju dobavljač namjerava prihvatiti kao predosnovnu matičnu biljku
- 3) predosnovna matična biljka je matična biljka namijenjena za proizvodnju predosnovnog reproduksijskog materijala
- 4) osnovna matična biljka je matična biljka namijenjena za proizvodnju osnovnog reproduksijskog materijala
- 5) certificirana matična biljka je matična biljka namijenjena za proizvodnju certificiranog reproduksijskog materijala

- 6) štetni organizmi jesu one vrste, sojevi ili biotipovi biljaka, životinja i drugih patogenih organizama koji su štetni za bilje ili biljne proizvode, a navedeni su u prilogima I., II. i III. ovoga Pravilnika
- 7) vizualni pregled je pregled biljaka ili dijelova biljaka golim okom, lupom, stereomikroskopom ili mikroskopom
- 8) testiranje je metoda ili skup metoda, često laboratorijskih, za utvrđivanje prisutnosti ili zaraze štetnim organizmima, isključujući vizualni pregled
- 9) plodonosna biljka je biljka dobivena razmnožavanjem od matične biljke koja se uzgaja za proizvodnju plodova kako bi se omogućila provjera sortnih značajki te partije matičnih biljaka
- 10) umnažanje je vegetativna proizvodnja matičnih biljaka u svrhu dobivanja većeg broja matičnih biljaka u istoj kategoriji
- 11) obnavljanje matične biljke jest zamjena matične biljke biljkom koja je vegetativno proizvedena od te iste matične biljke
- 12) mikrorazmnožavanje je umnažanje biljnog materijala u svrhu proizvodnje većeg broja biljaka metodom in vitro kulturom diferenciranih vegetativnih pupova ili diferenciranih vegetativnih meristema uzetih s matične biljke
- 13) gotovo nemaju nedostataka znači da su nedostaci koji bi mogli narušiti kvalitetu i upotrebljivost reproduksijskog materijala ili sadnica prisutni na razini koja je jednaka razini koja se očekuje od dobrog uzgoja i dobre poljoprivredne prakse ili nižoj od nje, odnosno da je ta razina u skladu s dobrom praksom uzgoja i proizvodnje
- 14) praktički nezaražen štetnim organizmima znači da je stupanj u kojem su štetni organizmi prisutni na reproduksijskom sadnom materijalu ili sadnicama dovoljno nizak da osigura prihvatljivu kvalitetu i upotrebljivost reproduksijskog sadnog materijala
- 15) krioprezervacija je održavanje biljnog materijala hlađenjem na vrlo niskim temperaturama kako bi se zadržala vijabilnost materijala
- 16) pečačenje znači u slučaju paketa ili spremnika zatvaranje na takav način da ga se ne može otvoriti bez oštećivanja zatvaranja, a u slučaju snopa, vezivanje na takav način da se biljke ili dijelovi biljaka koji čine dio snopa ne mogu odvojiti, a da se pri tome ne ošteti vezanje
- 17) dobavljač je pravna osoba sa sjedištem ili fizička osoba s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koja se profesionalno bavi jednom od sljedećih djelatnosti: umnažanje, proizvodnja, zaštita i/ili tretiranje, uvoz i stavljanje na tržište reproduksijskog sadnog materijala i sadnica, te za navedene djelatnosti ima obvezu upisa u Upisnik dobavljača poljoprivrednog sadnog materijala
- 18) sadnica je bilje namijenjeno sadnji ili presađivanju nakon stavljanja na tržište.

Članak 4.

(1) Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se na reproduksijski sadni materijal i sadnice namijenjene za proizvodnju voća.

(2) Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se na reproduksijski sadni materijal i sadnice sljedećih rodova i vrsta kao i njihovih hibrida:

Castanea sativa Mill.	kesten
Citrus L.	agrumi
Corylus avellana L.	lijeska
Cydonia oblonga Mill.	đunja
Ficus carica L.	smokva
Fortunella Swingle	kumkvat
Fragaria L.	jagoda
Juglans regia L.	orah
Malus Mill.	jabuka
Olea europaea L.	maslina
Pistacia vera L.	pistacija
Poncirus Raf.	poncirus, trolisna naranča
Prunus amygdalus Batsch	bajam
Prunus armeniaca L.	marelica
Prunus avium L.	trešnja
Prunus cerasus L.	višnja
Prunus domestica L.	šljiva
Prunus persica Batsch L.	breskva, nektarina
Prunus salicina L.	japanska šljiva
Pyrus L.	kruška

Ribes L.	ribiz, ogrozd
Rubus L.	kupina, malina
Vaccinium L.	borovnica, brusnica

(3) Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se i na podloge i ostale dijelove bilja drugih rodova ili vrsta koje nisu navedene u stavku 2. ovoga članka ili njihovih hibrida, ako je na njih cijepljen ili će biti cijepljen materijal rodova, vrsta ili njihovih hibrida iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Odredbe ovoga Pravilnika ne primjenjuju se na reproduksijski sadni materijal i sadnice namijenjene izvozu, ako su prepoznati kao takvi i drže se odvojeno od ostalog reproduksijskog sadnog materijala i sadnica.

(5) Odredbe ovoga Pravilnika ne primjenjuju se na sadnice koje se proizvode za potrebe postupka utvrđivanja različitosti, ujednačenosti i postojanosti (Distinctness, Uniformity and Stability, u daljnjem tekstu: DUS ispitivanje). Iste moraju biti odvojene od ostalog reproduksijskog sadnog materijala i sadnica.

DIO DRUGI POSEBNE ODREDBE

Kategorije reproduksijskog sadnog materijala i sadnica

Članak 5.

(1) Na tržište se mogu staviti isključivo reproduksijski sadni materijal i sadnice kojima je u postupku certifikacije potvrđena kategorija:

– predosnovni materijal je reproduksijski sadni materijal koji:

1. je proizveden u skladu s općeprihvaćenim metodama za održavanje autentičnosti sorte uključujući najvažnija pomološka svojstva uz prevenciju pojave štetnih organizama

2. je namijenjen za proizvodnju osnovnog materijala ili certificiranog materijala osim sadnica

3. ispunjava posebne zahtjeve za predosnovni materijal propisane za pojedini rod ili vrstu i

4. ispunjava uvjete iz točaka 1., 2. i 3. ovoga podstavka što je utvrđeno tijekom stručnog nadzora.

– osnovni materijal je reproduksijski sadni materijal koji:

1. je proizveden ili izravno ili kroz poznat broj faza na vegetativni način od predosnovnog materijala u skladu s općeprihvaćenim metodama za održavanje autentičnosti sorte uključujući najvažnija pomološka svojstva uz prevenciju pojave štetnih organizama

2. je namijenjen za proizvodnju certificiranog materijala

3. ispunjava posebne zahtjeve za osnovni materijal propisane za pojedini rod ili vrstu i

4. ispunjava uvjete iz točaka 1., 2. i 3. ovoga podstavka što je utvrđeno tijekom stručnog nadzora.

– certificirani materijal:

1. je reproduksijski sadni materijal koji:

a) je proizveden izravno na vegetativni način od predosnovnog materijala ili osnovnog materijala, a kada je namijenjen za proizvodnju podloga, iz certificiranog sjemena dobivenog od osnovnog ili certificiranog materijala matičnih biljaka

b) je namijenjen za proizvodnju sadnica

c) ispunjava posebne zahtjeve za certificirani materijal propisane za pojedini rod ili vrstu i

d) ispunjava uvjete iz podtočaka a), b) i c) ove točke što je utvrđeno tijekom stručnog nadzora.

2. su sadnice koje:

a) su proizvedene izravno od predosnovnog, osnovnog ili certificiranog materijala

b) su namijenjene za proizvodnju voća

c) ispunjavaju posebne zahtjeve za certificirani materijal propisane za pojedini rod ili vrstu i

d) ispunjavaju uvjete iz podtočaka a), b) i c) ove točke što je utvrđeno tijekom stručnog nadzora.

– CAC (Conformitas Agraria Communitatis) materijal (u daljnjem tekstu CAC materijal) su reproduksijski sadni materijal i sadnice koji:

1. imaju sortnu autentičnost i odgovarajuću sortnu čistoću

2. su namijenjeni za:

a) proizvodnju reproduksijskog materijala

b) proizvodnju sadnica i/ili

- c) proizvodnju voća, te
3. ispunjavaju posebne zahtjeve za CAC materijal propisane za pojedini rod ili vrstu.
- (2) Reprodukcijski sadni materijal i sadnice koji ispunjavaju zahtjeve određene kategorije ne smije se miješati s materijalom druge kategorije.

Proizvodnja reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica

Članak 6.

- (1) Reprodukcijski sadni materijal i sadnice iz članka 4. ovoga Pravilnika proizvedene na teritoriju Republike Hrvatske i namijenjene stavljanju na tržište Europske unije moraju biti u skladu sa zahtjevima ovoga Pravilnika.
- (2) Reprodukcijski sadni materijal i sadnice kategorije predosnovni, osnovni, certificirani i CAC materijal može proizvoditi dobavljač koji je upisan u Upisnik dobavljača poljoprivrednog sadnog materijala (u daljnjem tekstu: Upisnik).
- (3) Dobavljač iz stavka 2. ovoga članka mora dostaviti Hrvatskom centru za poljoprivredu, hranu i selo – Zavodu za sjemenarstvo i rasadničarstvo (u daljnjem tekstu: Zavod):
- a) za predosnovni, osnovni i certificirani sadni materijal Izvješće o proizvedenim, prodanim i neprodanim voćnim sadnicama na Obrascu broj 1. koji se nalazi u Prilogu VI. ovoga Pravilnika za prethodnu prodajnu sezonu do 15. lipnja tekuće godine
 - b) za CAC sadni materijal Izvješće dobavljača o proizvedenim količinama voćnih sadnica CAC kategorije na Obrascu broj 19. koji se nalazi u Prilogu VI. ovoga Pravilnika do 15. prosinca one godine u kojoj su sadnice proizvedene.
- (4) Dobavljač iz stavka 2. ovoga članka za sadnice preostale na zalihi predosnovne, osnovne i certificirane kategorije Zavodu dostavlja do 15. lipnja tekuće godine Izvješće o kupljenim, prodanim i neprodanim voćnim sadnicama na Obrascu broj 2. koji se nalazi u Prilogu VI. ovoga Pravilnika.
- (5) Dobavljač iz stavka 2. ovoga članka mora voditi Evidenciju o proizvodnji reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica za izvoz odnosno za potrebe DUS ispitivanja na Obrascu broj 3. koji se nalazi u Prilogu VI. ovoga Pravilnika.
- (6) Reprodukcijski sadni materijal i sadnice iz stavka 5. ovoga članka moraju biti označeni i odvojeni od ostale proizvodnje reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica koja je namijenjena stavljanju na tržište zaštitnim pojasom bez biljnog pokrova širine najmanje 3 m, a u slučaju da je zaštitni pojas zatravljen isti mora biti redovito košen.
- (7) U slučaju da se dobavljaču zabrani stavljanje na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica, Ministarstvo će o tome obavijestiti Europsku komisiju (u daljnjem tekstu: Komisija) i nadležna nacionalna tijela u državama članicama Europske unije (u daljnjem tekstu: države članice).

Kvaliteta reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica

Članak 7.

- (1) Reprodukcijski sadni materijal i sadnice svih kategorija moraju ispunjavati zahtjeve kvalitete koji su propisani ovim Pravilnikom.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka u slučaju privremenih poteškoća u opskrbi reprodukcijskim sadnim materijalom i sadnicama tijekom prirodnih katastrofa ili nepredvidivih događaja na tržište se mogu staviti reprodukcijski sadni materijal i sadnice koje zadovoljavaju manje stroge zahtjeve kvalitete.

Evidencija o utvrđivanju i praćenju kritičnih točaka u proizvodnom procesu

Članak 8.

- (1) Dobavljači reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica svih kategorija, tijekom proizvodnje moraju voditi Evidenciju o utvrđivanju i praćenju kritičnih točaka u proizvodnom procesu za rodove ili vrste iz članka 4. ovoga Pravilnika.
- (2) Evidencija iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati najmanje sljedeće podatke o:
- mjestu i broju biljaka
 - razdoblju njihova uzgoja
 - postupcima razmnožavanja
 - postupcima pakiranja, skladištenja i prijevoza
 - provođenju agrotehničkih mjera
 - reprodukcijskom materijalu u svrhu dokazivanja njegovog porijekla
 - održavanju sorti s Popisa sorti voćnih vrsta i
 - uzorkovanju i analizi na prisutnost štetnih organizama.
- (3) Obveze dobavljača u odnosu na kritične točke u proizvodnji su:

– voditi računa o kritičnim točkama u proizvodnji koje mogu utjecati na kvalitetu reproduksijskog sadnog materijala i sadnica

– voditi i čuvati podatke o praćenju kritičnih točaka iz stavka 1. ovoga članka koji će biti raspoloživi na zahtjev nadležnog tijela

– po potrebi uzimati uzorke za analizu u laboratoriju

– osigurati tijekom proizvodnje da partije reproduksijskog sadnog materijala utvrđenog identiteta budu odvojene

– čuvati Evidenciju iz stavka 1. ovoga članka za određenu proizvodnju najmanje tri godine od dana izdavanja Uvjerjenja o sadnom materijalu koje se nalazi na Obrascu broj 7. u Prilogu VI. ovoga Pravilnika

– voditi evidenciju o inspekcijskim pregledima na terenu, uzorkovanju i testiranju sve dok su odgovarajući reproduksijski sadni materijal i sadnice pod njihovim nadzorom, te tijekom razdoblja od najmanje tri godine nakon što se taj reproduksijski sadni materijal ili te sadnice ne uklone ili stave na tržište

– u slučaju pojave štetnog organizma iz Priloga I., II., III. i IV: ovoga Pravilnika u stupnju višem od dozvoljenog dobavljač će bez odgode o tome obavijestiti fitosanitarnu inspekciju i provesti mjere koje ona odredi.

(4) Nadzor dobavljača u provođenju odredbi članka 33. stavka 2. Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (»Narodne novine« broj 140/05, 35/08, 25/09, 124/10, 55/11 i 14/14, u daljnjem tekstu: Zakon) provodi Zavod.

(5) U tijeku nadzora iz stavka 4. ovoga članka zapisnički će se konstatirati da li dobavljač sadnog materijala udovoljava uvjetima propisanim stavcima 6. i 7. ovoga članka.

(6) Tijekom nadzora kritičnih točaka Zavod obraća posebnu pozornost na:

– prikladnost i stvarnu uporabnu metodu proizvodnje poljoprivrednog sadnog materijala pojedinog dobavljača

– opću osposobljenost djelatnika dobavljača za provođenje aktivnosti navedenih u članku 33. stavku 2. Zakona.

(7) Zavod će provjeriti ispunjava li u trenutku nadzora dobavljač uvjete propisane Pravilnikom o upisu u Upisnike dobavljača, laboratorija i uzorkivača poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala (»Narodne novine« broj 29/08, 21/09 i 37/09).

(8) Ako utvrdi nepravilnosti prilikom kontrole i praćenja kritičnih točaka u proizvodnom procesu, Zavod će poduzeti odgovarajuće mjere da se te nepravilnosti uklone.

(9) Nakon obavljene kontrole kritičnih točaka i obrađenih podataka iz Izvješća podnesenog u skladu s člankom 6. stavkom 3. točkom b) ovoga Pravilnika, Zavod podnosi Ministarstvu poljoprivrede (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) godišnje Izvješće o proizvedenim količinama voćnih sadnica CAC kategorije na Obrascu broj 15. koji se nalazi u Prilogu VI. ovoga Pravilnika.

(10) U 2017. godini provest će se kontrola kritičnih točaka kod svih dobavljača CAC materijala, dok će se u sljedećim godinama kritične točke kontrolirati na osnovi procjene rizika ili na prijedlog Ministarstva.

Stručni nadzor i nadzor pod stručnom kontrolom

Članak 9.

(1) Reprodukcijski sadni materijal i sadnice moraju biti nadzirani u skladu sa Zakonom i Zakonom o biljnom zdravlju (»Narodne novine« broj 75/05 i 55/11) te drugim propisima donesenim na temelju tih zakona.

(2) Nadzor se sastoji od vizualnih pregleda i prema potrebi uzorkovanja i ispitivanja.

(3) Tijekom nadzora nadležno službeno tijelo obraća posebnu pozornost na sljedeće:

– prikladnost i stvarnu uporabu metoda od strane dobavljača radi provjere svake od kritičnih točaka u proizvodnom procesu

– opća osposobljenost djelatnika dobavljača za provođenje aktivnosti navedenih u članku 33. stavku 2. Zakona i članku 8. ovoga Pravilnika.

(4) Nadležna službena tijela izrađuju i vode evidenciju o rezultatima i datumima svih inspekcijskih pregleda na terenu, uzorkovanja i ispitivanja koja oni obavljaju.

(5) Nadzor se provodi kao stručni nadzor i nadzor pod stručnom kontrolom u skladu sa člankom 39. Zakona.

(6) Zavod provodi stručni nadzor nad proizvodnjom i certifikacijom reproduksijskog sadnog materijala i sadnica kategorija predosnovni, osnovni i certificirani svih rodova i vrsta iz članka 4. ovoga Pravilnika.

(7) Stručni nadzor se obavlja u nazočnosti odgovorne osobe dobavljača koji je prijavio proizvodnju reproduksijskog sadnog materijala i sadnica za stručni nadzor.